

40 jaar H₂O

H₂O bestaat 40 jaar. Op 11 januari 1968 kwam het eerste nummer uit van het tijdschrift voor drinkwatervoorziening en afvalwaterbehandeling. De eerste twee jaar liep de uitgave nog gelijk op met het tijdschrift Water, dat sinds 1917 werd uitgegeven als maandblad. H₂O kende vanaf het begin een tweeweekelijkse frequentie. In die 40 jaar is de watersector flink veranderd. Die veranderingen zijn terug te vinden in de wijzigingen in de inhoud en opmaak van H₂O. De laatste grote wijziging werd doorgevoerd in 1998, toen het tijdschrift een onafhankelijke redactie kreeg bij uitgeverij Nijgh Periodieken in Schiedam.

“De uitgave van dit tijdschrift (H₂O, red.) vindt haar grond in het feit dat de verenigingen (VEWIN, VWN, NVA en KIWA, red.) geen overeenstemming hebben kunnen bereiken over de verlenging der contracten met de uitgever van ‘Water’, het tijdschrift waarin de verenigingen voorheen hun mededelingen bekend maakten en waarin de leden artikelen publiceerden,” zo staat te lezen in het eerste ‘ten geleide’ in nummer 1 van jaargang 1 van H₂O op 11 januari 1968.

Die gang van zaken werd duidelijk betreurd. De vraag werd gesteld of op een ‘zo relatief beperkt vakgebied als dat van de drink- en industriewatervoorziening en de afvalwaterbehandeling’ twee vaktijdschriften naast elkaar konden bestaan. “Juist in een tijd van concentratie op vele terreinen lijkt dat niet opportuun.”

Het duurde ook niet lang voordat ‘Water’ verdween. Dat gebeurde enkele jaren later.

De laatste opmerking is natuurlijk wel opmerkelijk. Al in 1968 vond dus concentratie plaats in de watersector. Is er eigenlijk wel fundamenteel iets veranderd in de afgelopen 40 jaar?

H₂O bevatte lange tijd nauwelijks kleur, alleen een blauwe steunkleur op de voorpagina.

De eerste uitgave bevatte een artikel van professor Van der Veen over de vergroting van het filterbedrijf en de transportcapaciteit van Watertransportmaatschappij Rijn-Kennemerland, een artikel van professor Koot over slibverwerking, een artikel van mr. Van Soest over het ontwerp van de Wet verontreiniging oppervlaktewater en drie korte artikelen over een nieuwe mantel voor de watertoren van Bussum, de bescherming van de kust tegen verontreiniging en de uitbreiding van het vervoer van afvalstoffen via Rotterdam naar zee.

De artikelen in de eerste jaren van H₂O waren doorspekt met formules en cijferreeksen. Regelmatig nam een artikel een pagina of tien in beslag, met een korte Engelse samenvatting op een totaalaantal pagina’s van meestal 20.

Typemachine

De voorpagina van H₂O onderging regelmatig gedaanteverwisselingen. Zo ‘sierde’ een in typemachineletters weergegeven opsomming van de titels van de hoofdartikelen in de jaren 80 het voorblad. In 1987 kwam de omslagfoto terug, in kleur! “Ieder nummer een andere foto, om de herkenbaarheid van de afzonderlijke uitgaven te vergroten.”

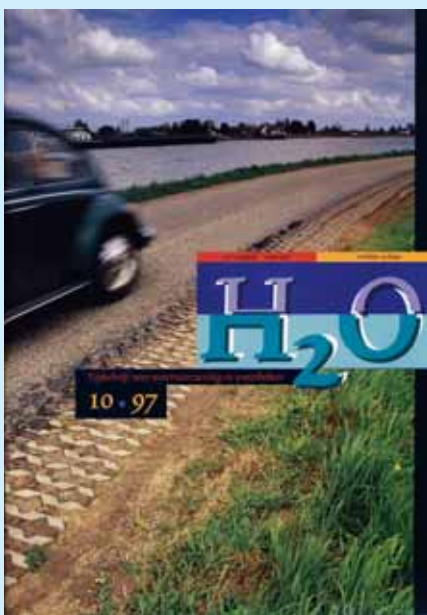
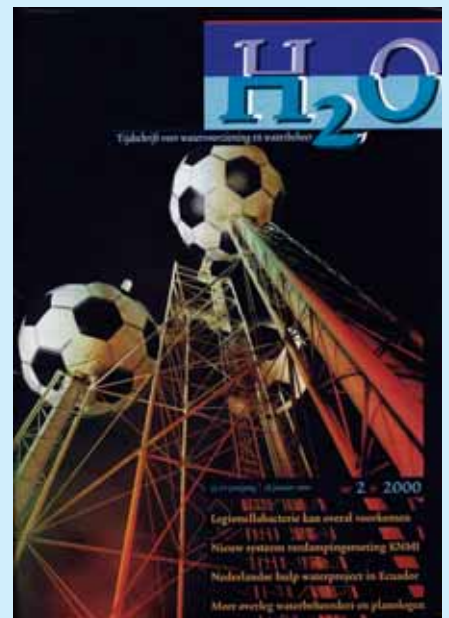
In 1997 ging de gehele opmaak en inhoud van H₂O op de schop. Een foto over de gehele voorpagina, een nieuw logo en een andere indeling van het tijdschrift. De oorspronkelijke hoofdartikelen kregen een plaats in de rubriek Platform. Daarnaast werd ruimte vrijgemaakt voor eigen berichtgeving door een redactie, die het eerste jaar uit één persoon bestond: Peter Bielars, de huidige hoofdredacteur. H₂O werd voortaan (en nog steeds, red.) uitgegeven door Nijgh Periodieken in Schiedam. Daarmee kwam een einde aan ruim 30 jaar drukken bij De Eendracht in Schiedam.

De verenigingen Vewin, NVA, KVWN en Kiwa behielden enige invloed op het tijdschrift via de redactiecommissie, die ieder jaar achteraf het werk van de redactie beoordeelde (zie het interview met Harry Tolkamp). De doorlooptijd van de grote artikelen werd allengs korter: van meer dan een half jaar(!) in sommige gevallen naar maximaal een maand. Bijeenkomsten die voor de watersector in Nederland van belang geacht werden, werden verslagen in het eerstvolgende nummer. Ook kwamen er interviews in het tijdschrift en een agendarubriek. Tegelijkertijd werd het aandachtsveld flink uitgebreid. H₂O ging ook schrijven over beleidsmatige zaken, over onderwerpen als

milieu en economie én over de waterketen. De verweving die zich begon voor te doen in de watersector, werd ook doorgevoerd in het tijdschrift. Een belangrijk deel van de Nederlandse waterbeheerders was H₂O in de jaren daarvoor gaan zien als hét tijdschrift voor de drinkwatersector. Wellicht dat de knipselkrant van Vewin, die vanaf 1980 tot enkele jaren geleden iedere twee weken in het blad werd ingevouwen, daaraan mede debet was. Het aantal drinkwatergerelateerde artikelen lag sowieso hoog. Artikelen die voor de waterschappen interessant waren, kregen vanaf dat moment (meer) aandacht.

De angst bij sommige lezers dat de nieuwe formule te weinig ruimte zou bieden aan gedegen technische of wetenschappelijke artikelen, ebde weg. De abonnees bleven abonnee.

De doelgroep van H₂O veranderde wel. Het totale aantal abonnees bleef op ruim 4.000, maar de variëteit nam toe. Vanuit de redactiecommissie werd verlangd dat het aantal formules, grafieken en tabellen op "een aanvaardbaar niveau" werd gebracht, de hoofdartikelen voor een breed lezerspubliek toegankelijk werden en leesbaar zijn en dat de behandelde onderwerpen voldoende actueel waren (kortere wachttijden

voor de auteurs). Bovendien moest een uitgave gemiddeld 44 pagina's omvatten. Dat gemiddelde ging fors de hoogte in. Uitgaven van meer dan 70 pagina's kwamen regelmatig voor in de afgelopen tien jaar. Ook kwamen er vaste themanummers over drinkwater, afvalwater, riolering en proceswater. De redactie van H₂O, sinds enkele jaren uitgebreid naar 2,5 kracht, ging ook nummers uitbrengen buiten H₂O. De uitgaven over de membraanbioreactoren gingen zelfs de hele wereld rond. Datzelfde geldt voor de Dutch Water Sector, die via NWP en de Nederlandse ambassades in het buitenland verspreid worden.

Lezersonderzoek

In juli 2005 hield Nijgh Periodieken het laatste lezersonderzoek onder de abonnees

van H₂O. Hieruit bleek dat het vaktijdschrift een grote groep lezers kent die het blad al lange tijd trouw zijn. Het gemiddelde rapportcijfer kwam uit op een 7,4. Daarmee scoort het blad hoger dan Land+Water, Riolering en Het Waterschap. Bijna 30 procent van de respondenten laat anderen meelesen, gemiddeld zo'n vijf personen. De lengte van de artikelen wordt door tweederde van de lezers als goed tot zeer goed ervaren. De abonnees willen ook niets veranderd zien aan de verschijningsfrequentie.

2008

Wat gaat 2008 H₂O brengen? Wellicht nog een kleine aanpassing van de opmaak. De in september 2006 doorgevoerde laatste wijzigingen in lettertype en aanduiding van de soorten artikelen kunnen nog wat meer

accent krijgen. Digitale foto's en andere illustraties zullen we kritischer gaan bekijken vanwege de vaak slechte kwaliteit van het aangeboden. E-mail mag het redactiewerk dan enigszins verlicht hebben, het zorgt wel voor een steeds slordigere aanlevering van artikelen (niet compleet, verschillende versies en vooral slecht digitaal illustratiemateriaal). Overigens, om u een idee te geven wat gemiddeld per dag aan artikelen binnenkomt: één Platformartikel, drie achtergrondartikelen en een 15-tal persberichten. Over water is erg veel te schrijven.

Peter Bielar

